

— Ἄν ὁ Σέρ Βάλδος μὲ διώξη δι' αὐτό, ἔλγε καθ' ἑαυτόν, ἀδιάφορον. Δὲν θὰ πατήσω πλέον εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Μοῦ ἔρχεται νὰ τὸν πνίξω αὐτὸν τὸν καταραμένον βασοφόρον.

Ἡ ὑπόψια εἶνε δηλητηριῶδες φυτόν· ὠριμάζει δὲ ταχέως ἂν ριζώσῃ. Ὁ Φάλλκος Μελεγάρης κατώρθωσε τέλος νὰ πεισθῇ ὅτι αἱ ὑπόψιαι τοῦ ἦσαν αὐτὴ ἡ ἀλήθεια, καὶ ὅτι ταχέως ὅλος ὁ κόσμος θὰ ἐφρόνει τὰ ἴδια.

(Ἐπεταί τὸ τέλος).

— 101 —

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

[Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον ὄφλλον.]

B'

1 Ἰανουαρίου — 12 Ἰουλίου 1864.

Ταραχαί — Τροποποιήσις τοῦ Ὑπουργείου — Πτώσις τοῦ Ὑπουργείου Βούλγαρη — Ὑπουργεῖον Κανάρη — Ἐνωσις τῆς Ἑπτανήσου — Ἀφίξις τοῦ Προέδρου τῆς ἰονίου Βουλῆς — Ὑπουργικὴ κρίσις — Ὑπουργεῖον Βάλβη — Περιοδεία τοῦ Βασιλέως εἰς Πελοπόννησον. —

Ἐνεκα τῆς δημοσιεύσεως ἐν τῇ ἐφημερίδι «Τὸ Φῶς» ἄρθρου τινὸς προσβάλλοντος τὸν αὐτάρχην Σκαρλάτον Σούτσον διὰ τὰς γενομένας προσκλήσεις εἰς τὸν Βασιλικὸν χορὸν τῆς 1ης Ἰανουαρίου, ὁ υἱὸς τοῦ αὐτάρχου Ἀλέξανδρος Σούτσος, ἀξιωματικὸς τοῦ ἱππικοῦ, μετέβη τῇ 27 Ἰανουαρίου εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ συντάκτου τοῦ Φωτὸς Σοφοκλέους Καρύδη, καὶ ἐκτύπησεν αὐτὸν διὰ τῆς σπάθης του. Ὁ Καρύδης ἐξῆλθεν αἱματόφυρτος καὶ συνήθροισεν ἱκανὸν πλῆθος πολιτῶν, ἐπὶ κεφαλῇς τῶν ὁποίων μετέβη παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ Βούλγαρη, ζητῶν ἱκανοποιήσιν. Ὁ Βούλγαρης ἐπροσπάθησε νὰ καθισχυράσῃ τὸ πλῆθος, εἶχε δ' ἐπιτύχει τὴν διάλυσιν αὐτοῦ, ὅτε ἐφάνη ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Πανεπιστημίου ὁ υἱὸς τοῦ αὐτάρχου. Τοῦτο ἠρέθισεν ἐκ νέου τὸν ἀποχωροῦντα λαόν, ὅστις ἐπετέθη διὰ πετρῶν κατὰ τοῦ Σούτσου, μόνις διασωθέντος ἐν τῷ φρουραρχείῳ, ὅπου ὠδήγησαν αὐτὸν οἱ πρὸς σύλληψιν του ἀποσταλέντες χωροφύλακες. Ὁ λαὸς διηυθύνθη τότε εἰς τὰ ἀνάκτορα, κραυγάζων *Ζήτω ὁ Βασιλεὺς! Κάτω ὁ Σούτσος!* Ὁ Βασιλεὺς, ταραχθεὶς, ἔπεμψεν ἵνα μάθῃ τί ζητεῖ τὸ πλῆθος, καὶ συγκατετέθη ἵνα δεχθῇ τριμελῆ ἐπιτροπὴν, καὶ ἀκούσῃ τὰ κατὰ τοῦ αὐτάρχου καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ παράπονα, καὶ περὶ μὲν τοῦ δευτέρου διεβεβαίωσεν ὅτι ἤθελε τιμωρηθῇ κατὰ τοὺς νόμους, περὶ δὲ τοῦ πρώτου ἀπέκρουσε τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ λαοῦ, διέσχυρισθεὶς ὅτι ἦτο κύριος νὰ ἔχῃ παρ' ἑαυτοῦ οἰονδήποτε ἤθελεν αὐτάρχην. Οὕτω διελύθη τὸ πλῆθος, τὴν δ' ἐπιού-

σαν ὁ εἰσαγγελεὺς Μιχαηλίδης ἔπεμψε κλήσεις οὐ μόνον πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον Σούτσον, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν αὐτάρχην, ἄνευ προηγουμένης ἀνακρίσεως, ἢ προειδοποιήσεως. Ὁ Βασιλεὺς ἐθεώρησε προσβεβλημένην τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Στέμματος, καὶ ἐζήτησε τὴν παῦσιν τοῦ Εἰσαγγελέως, προσέτι δὲ καὶ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Διοικητικῆς ἀστυνομίας Ἰωάννου Καραγιαννοπούλου, ὡς μὴ προλαβόντος τὴν ὀχλαγωγίαν. Ὁ Βούλγαρης, μετὰ τινὰ ἀντίστασιν, συγκατετέθη ἵνα μετατεθῇ ὁ Μιχαηλίδης ὡς ἀντεισαγγελεὺς τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν, ἐπροσπάθει δὲ νὰ σώσῃ τὸν Διευθυντὴν τῆς Ἀστυνομίας· ἀλλ' ὁ Βασιλεὺς ἔπεμψεν ἀπευθείας πρὸς τὸν Καραγιαννόπουλον τὸν Τιμολέοντα Φιλήμονα, καὶ προσεκάλεσεν αὐτὸν νὰ παραιτηθῇ, ὅπερ οὗτος αὐθωρεὶ ἔπραξεν, ὁ δὲ Βούλγαρης ἀντικατέστησεν αὐτὸν διὰ τοῦ πληρεξουσίου Σπετσῶν Θεοχάρη.

Μόλις εἶχον παρέλθει ὀλίγοι ἡμέραι, καὶ νέαι ταραχαὶ συνέβησαν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, ἔνεκα τῆς ἐκλογῆς τοῦ Διοικητοῦ τῆς Πανεπιστημιακῆς φάλαγγος· ἐδέησεν ἐπομένως ἵνα διακοπῶσιν ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας αἱ παραδόσεις, ὑπεβλήθη δὲ πρότασις εἰς τὴν Συνέλευσιν ὑπὸ τοῦ πληρεξουσίου Χαραλάμπους Ζυμβρακάκη περὶ διαλύσεως τῆς πανεπιστημιακῆς φάλαγγος.

Περὶ τὰ μέσα δὲ τοῦ Φεβρουαρίου, ὁ διορισμὸς τοῦ Σωτηρίου Πετμεζᾶ, ὡς Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος τοῦ πυροβολικοῦ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν, νέαν ἐπροκάλεσεν ὑπουργικὴν κρίσιν. Ἐπὶ τῶν ἀπαισιῶν ἡμερῶν τοῦ Ἰουνίου εἶχεν ἐγερθῇ διένεξις τις μεταξὺ τοῦ διοικοῦντος τότε τὸ πυροβολικὸν Σωτηρίου Πετμεζᾶ καὶ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ σώματος τούτου, πολλὰ δὲ ὕβρεις καὶ ἀπειλαὶ ἀντηλλαγῆσαν διὰ τε τῶν ἐφημερίδων καὶ διὰ φυλλαδίων. Ὁ Πετμεζᾶς διατέλει ἔνεκα τούτου μεμακρυσμένος τοῦ σώματος τοῦ πυροβολικοῦ, ὅτε διωρίσθῃ αἰφνιδίως ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν. Ὁ διορισμὸς οὗτος ἠρέθισε τὰ μέγιστα τοὺς ἀξιωματικούς τοῦ πυροβολικοῦ, καὶ τὸν Διοικητὴν αὐτῶν Παππαδιαμαντόπουλον, ἅπαντες δέ, πλὴν ἐνός, ἔδωκαν τὰς παραιτήσεις των· καὶ ὁ μὲν Βούλγαρης διεμαρτύρετο διαβεβαιῶν ὅτι ὁ διορισμὸς τοῦ Πετμεζᾶ ἐγένετο ἐν ἀγνοίᾳ του, ὁ δὲ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἐπέμενεν εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῶν παραιτήσεων. Τούτων οὕτως ἐχόντων, ὁ Βούλγαρης μετέβη εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ ἀπομακρύνῃ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν καὶ νὰ τροποποιήσῃ τὸ Ὑπουργεῖον ὅπως ἤθελε κρίνει εὐλογον, ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει παρεκάλεσε νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ παραιτήσις του. Μετὰ μακρὰν σκέψιν, ὁ Κόμης Σπόνεξ ἐμήνυσε τὴν ἐπιούσαν εἰς τὸν Βούλγαρην ὅτι ἡδύνατο νὰ τροποποιήσῃ ὅπως ἤθελε τὸ ὑπουργεῖόν του. Κατὰ

τὴν περίστασιν ταύτην ὁ Πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας ὑπεστήριξεν ἐνθέρμως τὸν Βούλγαρον, ἀπειλήσας μάλιστα ὅτι οὐδόλως ἡγγυάτο περὶ τῆς αἰσίας λύσεως τοῦ ζητήματος τῆς Ἑπτανήσου, ἐὰν ὁ Βούλγαρος ἀπεχώρει τῆς ἐξουσίας. Μετ' ἀποτυχούσαν διαπραγματέυσιν ὅπως συμπεριλάβῃ καὶ τὸν Ζαΐμην, ὁ Βούλγαρος μετερρύθμισε τέλος τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ τὴν 20ην Φεβρουαρίου, ὡς ἐξῆς: Ἀντὶ τοῦ Β. Πετμεζᾶ, διωρίσθη Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ὁ ταγματάρχης τοῦ μηχανικοῦ Δημήτριος Τριγγέτας· ἀντὶ τοῦ Ἀδαμαντίου Διαμαντοπούλου, διωρίσθη Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ὁ πληρεξούσιος Τριπόλεως Θ. Πετριός· εἰς δὲ τὴν κενὴν θέσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν διωρίσθη ὁ πληρεξούσιος Ναυπακτίας Ἀθανάσιος Πορτήρης. Ἡ τροποποίησις αὕτη δὲν ἔτυχε καλῆς ὑποδοχῆς παρὰ τῷ κοινῷ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας δὲ ταύτης ἔθεωρεῖτο ἡ πτώσις τοῦ Ὑπουργείου Βούλγαρη ὡς ἄφευκτος καὶ προσεχής. Στασιαστικά τινα κινήματα τοῦ ἐν Μεσολογγίῳ 9ου Τάγματος κατὰ τῶν ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν του, κατόπιν δὲ καὶ τῶν σταλέντων ἐξ Ἀθηνῶν πρὸς διάλυσιν τοῦ τάγματος τούτου στρατιωτῶν, οἵτινες, ἀποθάντες εἰς Ναύπακτον ἀπέπεμψαν τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν Ζυμβρακάκη, (*) ἐπέσπευσαν τὴν πτώσιν ταύτην· ἄλλως τε, ἡ μὲν πλειονοψηφία τῆς Συνελεύσεως εἶχε τοσοῦτον μειωθῇ, ὥστε εἰς πᾶσαν ψηφοφορίαν καθίστατο ἀμφίβολος ἡ ἐπιτυχία τοῦ Ὑπουργείου, ἡ δὲ Αὐλὴ καταρραδιουργηθεῖσα ὑπὸ τῆς ἀντιπολιτεύσεως, κατέτρεχε καὶ προσέβαλλε τὸν Βούλγαρον παντὶ τρόπῳ. Οὕτω π.χ. τὸν ἐπικαταλυματίαν Εὐστράτιον Ῥάλλην, διαταχθέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου ἵνα μεταβῇ εἰς τὴν ἐν Πάτραις θέσιν, ὅπου εἶχε μετατεθῇ παρὰ τὴν θέλησιν του, διέταξεν ὁ Βασιλεὺς νὰ μὴ ἀναχωρήσῃ, καὶ ἂν ἡ Κυβέρνησις ἤθελε μεταχειρισθῇ βίαν νὰ καταφύγῃ εἰς τὰ Ἀνάκτορα. Ἀλλ' ὁ Βούλγαρος δὲν ἤθελε νὰ πέσῃ ἐκ τοιούτων ἀφορμῶν, ἀνέμενε δὲ εὐκαιρίαν κοινοβουλευτικὴν, ἥτις δὲν ἐβράδυνε νὰ παρουσιασθῇ. Ἡ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπὴ τῆς Συνελεύσεως εἶχε προτείνει τὴν κατάργησιν μιᾶς θέσεως Τμηματάρχου ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν. Κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ ὁ Βούλγαρος ἀπέκρουσε τὴν πρότασιν ταύτην καὶ ἐπέμενεν ἀποτόμως, ἡ δὲ Συνέλευσις

(*) Τὴν 23ην Φεβρουαρίου τὸ ἐν Μεσολογγίῳ φρουρὸν μέρος τοῦ 9ου Τάγματος ἐδήλωσεν ὅτι δὲν δέχεται τοὺς παρ' αὐτῷ διορισθέντας ἀξιωματικούς, τὸ δὲ παράδειγμα τοῦτο ἠκολούθησεν ἀμέσως ὁ 2ος λόχος τοῦ 9ου Τάγματος ὁ φρουρῶν εἰς Βόνιτσαν, καὶ ὁ εἰς Ναύπακτον ἀποβιβάσθεις 1ος λόχος τοῦ 1ου Τάγματος ἀρνήθεις νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὸν Ζυμβρακάκη. Κατόπιν, ὁ 2ος λόχος τοῦ 9ου Τάγματος, ἀρνήθεις ὑπακοὴν εἰς τὰς διαταγὰς τῶν ἀνωτέρων του, ἀνεχώρησεν αὐτογνομῶνως εἰς Ἀμφισσαν ἵνα ἐνωθῇ μετὰ τοῦ Τάγματός του, ἐπωνομάσθη δὲ τότε ὑπὸ τοῦ ἀντιπολιτευομένου τύπου ὁ πλανώμενος λόχος.

παρεδέχθη τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς διὰ ψήφων 87 κατὰ 80. Τὴν αὐτὴν ἐσπέραν τὸ Ὑπουργεῖον ἐπέμψεν εἰς τὰ Ἀνάκτορα τὴν παραίτησίν του, ὁ δὲ Βασιλεὺς προσεκάλεσεν ἀμέσως τὸν Κανάρην καὶ ἀνέθηκεν αὐτῷ τὸν σχηματισμὸν νέου Ὑπουργείου. Ὁ Κανάρης προσεκάλεσε διαδοχικῶς τὸν Χρηστίδην, Κουμουνδούρον, καὶ Ζαΐμην ὅπως συνεννοηθῇ μετ' αὐτῶν περὶ σχηματισμοῦ Ὑπουργείου περιλαμβάνοντος καὶ τὸν Δεληγιώργην, Θεόδωρον Δηλιγιάννην καὶ Π. Κορωνάιον, ἀλλ' ὁ μὲν Ζαΐμης ἐδέχετο μόνον τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἑσωτερικῶν, ὅπερ ἀπῆτει καὶ ὁ Κουμουνδούρος, δὲν παρεδέχετο δὲ τὸν Κορωνάιον ὡς Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, ὁ δὲ Δεληγιώργης ἠρνήθη ἀπολύτως ὅπως λάβῃ μέρος. Τὴν ἐπιούσαν, 7ην Μαρτίου, ἐξηκολούθησαν οἱ διαπραγματεύσεις, πρὸς τὸ ἐσπέρας δὲ ἐσχηματίσθη τὸ νέον Ὑπουργεῖον, ὑποχωρήσαντος τοῦ Κουμουνδούρου εἰς τὸν Ζαΐμην, καὶ ἀποσύρσαντος τοῦ τελευταίου τούτου τὰς κατὰ τῆς προσλήψεως τοῦ Κορωναίου ἐνστάσεις του. Ὁ Κανάρης ἀνέλαβε τὴν πρωθυπουργίαν καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν, ὁ Θεόδωρος Δηλιγιάννης, τὸ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν, ὁ Δημήτριος Χρηστίδης, τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν, ὁ Θρασύβουλος Ζαΐμης τὸ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν, ὁ Ἀλέξανδρος Κουμουνδούρος τὸ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ προσωρινῶς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, καὶ ὁ Π. Κορωνάιος τὸ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν.

Τὸ νέον Ὑπουργεῖον ἐξέδωκε πρόγραμμα πατριωτικόν, ἐπικαλούμενον τὴν ὑποστήριξιν τοῦ ἔθνους, ἔλαβε δὲ αὐθημερὸν πρόνοιαν περὶ τῆς ἀστυνομίας τῆς πρωτευούσης, ἀπολύσαν τὸν διευθυντὴν αὐτῆς Θεοχάρην καὶ διορίσαν ἀντ' αὐτοῦ τὸν Τατσίλον Μαυρομαμάτην.

Ἡ ἀποτυχία τοῦ Ὑπουργείου Βούλγαρη προήλθεν ἐκ τῶν μεγάλων καὶ ἀνυπερβλήτων δυσχερειῶν, ἃς ἀπῆντα εἰς πᾶν αὐτοῦ βῆμα, καὶ ἐκ τῆς κρυφίας ἀντιπραξέως τοῦ Κόμητος Σπόνεκ. Τὰς ραδιουργίας ταύτας διηκολύνεν ἡ φατριαστικὴ διαγωγὴ τοῦ Βούλγαρη, ἥτις ἐπήνεγκε χαλάρωσιν τῆς πειθρχίας ἐν τῷ στρατῷ, παράλυσιν τῆς διοικητικῆς μηχανῆς, καὶ ἐξαψιν τῶν παθῶν.

Τῇ 17ῃ Μαρτίου ὑπεγράφη τέλος ἐν Λονδίῳ ἡ περὶ ἐνώσεως τῆς Ἑπτανήσου συνθήκη μεταξὺ Ἑλλάδος, Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ῥωσσίας, καθὼς καὶ ἡ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀγγλίας εἰδικὴ περὶ συντάξεων σύμβασις. Διὰ τῶν προσπαθειῶν τῆς ἐλληνικῆς Κυβερνήσεως, καὶ τοῦ ἐν Λονδίῳ ἀντιπροσώπου αὐτῆς Χαριλάου Τρικούπη, οἱ ὅροι τῆς ἀπὸ 2 Νοεμβρίου συνθήκης ἐτροποποιήθησαν ὅσον ἦν δυνατόν πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἑλλάδος. Τὸ κείμενον τῆς συνθήκης ἐφθασεν εἰς Ἀθήνας τὴν 26ην Μαρτίου, ἀμέσως δὲ τὴν ἐπιούσαν ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν Συνέλευσιν ἡ τε

Συνθήκη καὶ ἡ Σύμβασις, καὶ ἐγένοντο δεκταὶ δι' ἀναστάσεως, μετὰ σύντομον συζήτησιν. Συγχρόνως ἀφίχθη εἰς Ἀθήνας ὁ Πρόεδρος τῆς Ἰονίου Βουλῆς Κ. Παδοβάς, μετὰ τῶν βουλευτῶν Κωνσταντίνου Λομβάρδου καὶ Ἀριστοτέλους Βαλαωρίτου, κατὰ πρόσκλησιν τοῦ Κόμητος Σπόνεκ, ὅπως συζητηθῇ ὁ τρόπος τῆς ἐκλογῆς τῶν πληρεξουσίων τῆς Ἑπτανήσου, καὶ ἐξομαλυνθῶσι δυσκολαὶ τινὲς ἀναφύεσαι ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη παρουσιάσθη εἰς τὸν Βασιλέα, ὅστις ἐδέχθη αὐτὴν εὐμενέστατα, κατόπιν δὲ ἦλθεν εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Κυβερνήσεως, καὶ συνεφώνησε μετ' αὐτῆς, ἵνα οἱ Βουλευταὶ τῆς Ἑπτανήσου ἀποστείλωσιν ἀναφορὰν εἰς τὸν Βασιλέα, δι' ἧς νὰ ἀναθέτωσιν εἰς αὐτὸν τὸν κανονισμὸν τῶν ἀφορώντων εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν πληρεξουσίων τῆς Ἑπτανήσου, ἐκδοθῇ δὲ κατόπιν Βασιλικὸν Διάταγμα κανονίζον τὰ τῶν ἐκλογῶν ἐπὶ τῶν ἐξῆς βάσεων· 1) ἀριθμὸν πληρεξουσίων διπλοῦν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Βουλευτῶν, 2) γενικὴν ψηφοφορίαν, 3) μυστικὴν ψηφοφορίαν, καὶ 4) ἐξέλεγχιν τῶν ἐκλογῶν ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων πληρεξουσίων τῆς Ἑπτανήσου. Μὲλη τινὰ τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως, κληθέντα παρὰ τῷ Ὑπουργικῷ Συμβουλίῳ εἰς συνδιάσκεψιν ἐπὶ τῶν ὅρων τούτων, παρετήρησαν ὅτι ὁ Βασιλεὺς δὲν ἠδύνατο νὰ κανονίσῃ τοιαῦτα ἀντικείμενα διὰ Διατάγματος, καὶ ὅτι ἡ ἐξέλεγχις τῶν ἐκλογῶν τῆς Ἑπτανήσου δὲν ἐσύμφερε νὰ γείνη ἐν Κερκύρᾳ, διότι ἤθελον οὕτω συνυπάρχει ἐν Ἑλλάδι δύο Συνελεύσεις. Ἀνακοινωθείσης τῆς γνώμης ταύτης εἰς τὴν ἐπτανησιακὴν ἐπιτροπὴν, ἀπεφάνθη αὕτη ἐπὶ τῆς πρώτης μὲν πρακτηρήσεως, ὅτι ἐὰν οἱ ὅροι τῆς συνενοήσεως ἔμενον ἀναλλοίωτοι, δὲν ἀνῆκεν εἰς αὐτὴν ἵνα ἐξετάσῃ τὸν τρόπον καθ' ὃν ἤθελον πραγματοποιηθῇ, ἐπὶ τῆς δευτέρας δὲ ἐνστάσεως ἐδέχθη τροπολογίαν καθ' ἣν ἡ ἐξέλεγχις τῶν ἐπτανησιακῶν ἐκλογῶν ἤθελε μὲν γίνεσθαι ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων ἐπτανησιῶν πληρεξουσίων, ἀλλ' ἐν Ἀθήναις, καὶ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ προέδρου τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως. Ἀμα τῇ ἐπιστροφῇ αὐτῆς εἰς Κέρκυραν, ἡ Ἑπιτροπὴ ἔπεμψε τὴν συμφωνηθεῖσαν ἀναφορὰν, τὸ δὲ Ὑπουργεῖον ἠτείμαζε σχέδιον ψηφίσματος, κανονίζον τὰ τῶν ἐκλογῶν τῆς Ἑπτανήσου ὅπως ὑποβάλλῃ αὐτὸ εἰς τὴν Ἑθνικὴν Συνέλευσιν, ὅτε νέα ὑπουργικὴ κρίσις ἐνέσκηψε διὰ τοὺς ἐπομένους λόγους. Γενομένης ἐνώσεως τῶν μερίδων τοῦ Βούλγαρη, Ἑπαμεινώνδα Δεληγεώργη καὶ Δημητρίου Γρίβα, ὁ ἐκ Σμύρνης πληρεξούσιος Ὁδυσσεὺς Ἰάλεμος ἀπηύθυνε τὴν θὴν Ἀπριλίου ἐπερώτησιν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν «διατί ἡνέχθη ἐναντίον τῶν συνταγματικῶν ἐθίμων τὴν ἐπέμβασιν ἰδιαιτέρων ὑπαλλήλων τῆς Αὐλῆς εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ Ὑπουργείου, καὶ εἰδικώτερον εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐνώσεως τῆς Ἑπτανήσου, ποῖα μέτρα ἔλαβε ὅπως

συμβιβάσῃ μὲ τὸ συμφέρον τοῦ ἔθνους καὶ τῆς Βασιλείας τὴν παρ' αὐτῷ ὑπηρεσίαν ἀνθρώπων κηρυζάντων ἀναγκαίαν τὴν διάλυσιν τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως, καὶ ἐπιδιωκόντων αὐτὴν διὰ πολλῶν μέσων, καὶ τέλος διατὶ οὐδὲν νόμιμον μέτρον ἔλαβε πρὸς καταδίωξιν τῶν διὰ τοῦ τύπου ἀμφισβητησάντων τὴν νομιμότητα τοῦ Γεωργίου, καὶ τῆς ἐκλεξάσης αὐτὸν Συνελεύσεως».

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν Ζαΐμης ἀπέκρουσε τὴν ἐπερώτησιν, δι΄ ἡσυχισθεὶς πρὸ πάντων ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ὤφειλε νὰ διδῇ λόγον εἰμῇ διὰ τὰς ἰδίας αὐτῆς πράξεις· οἱ πληρεξούσιοι Δεληγεώργη, Πετσάλης, Παντολέων, καὶ Καλὸς ὑπεστήριξαν αὐτὴν, καὶ ἐζήτησαν ἵνα ἀποφανθῇ ἡ Συνέλευσις ὅτι ἠύχετο νὰ παύσῃ ἡ ὑποδειχθεῖσα ἀντισυνταγματικὴ ἐνέργεια, οἱ δὲ πληρεξούσιοι Θεόδωρος Δηλιγιάννης, Διομήδης Κυριακοῦ καὶ Νικόλαος Σαρίπολος κατέκριναν τὴν ἐπερώτησιν ὡς ἄτοπον καὶ σκανδαλώδη. Μετὰ τετράωρον συζήτησιν, ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη διὰ ψήφων 132 κατὰ 87 τὴν ὑπουργικὴν πρότασιν καθ' ἣν ἀρκεσθεῖσα εἰς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν, μετέβαινε εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν.

Ἀλλὰ τὸ ριφθὲν ἐν τῷ μέσῳ σκάνδαλον εἶχε τὰς συνεπείας του, διότι μετὰ τέσσαρας ἡμέρας, ληξάσης τῆς μηνιαίας ὑπηρεσίας τοῦ Προέδρου τῆς Συνελεύσεως, ἐξελέχθη Πρόεδρος ὁ ὑποψήφιος τῆς ἀντιπολιτεύσεως καὶ ἡγέτης τῆς κατὰ τῶν αὐλικῶν συμβούλων ἐπιθέσεως Ἑπαμεινώνδας Δεληγιώργης διὰ ψήφων 119 κατὰ 114, ὥς ἔλαβεν ὁ ὑποψήφιος τῆς Κυβερνήσεως καὶ πρώην πρόεδρος Ἰωάννης Μεσσηνέζης, τεσσάρων πληρεξουσίων ἀρνηθέντων ψήφον. Ἡ ἐκλογὴ αὕτη ἡμφισβητήθη ὑπὸ τῶν ὑπουργικῶν, διότι εἶχεν εὐρεθῇ ἐν τῇ κάλπῃ ἐν πλεονάξῳ ψηφοδέλιτον, καὶ διότι ἡ ἀπόλυτος πλειοψηφία ἦτο ψῆφοι 120 καὶ οὐχὶ 119, κατὰ τὴν θεωρίαν, καθ' ἣν δὲν ὑπελογίζετο ἡμίσεια ψῆφος κατὰ τὸν ὁρισμὸν τῆς ἀπολύτου πλειοψηφίας, ἀλλ' ἡ συνεδρίασις διελύθη ἄνευ ἀποτελέσματος, ἐνεκεν ἐλλείψεως ἀπαρτίας.

Τὴν ἐπιούσαν τὸ ὑπουργεῖον ἐπέμεινε, κατὰ προτροπὴν τοῦ κόμητος Σπόνεκ, εἰς τὴν περὶ ἀκυρότητος τῆς ἐκλογῆς ἐνστάσιν, ἀλλ' ἠττήθη διὰ φανερᾶς ψηφοφορίας, διότι 112 πληρεξούσιοι ἀπεφάνθησαν ὑπὲρ τοῦ ἐγκύρου τῆς ἐκλογῆς, 108 δὲ μόνον ὑπὲρ τῆς ἀκυρότητος, τριῶν ἀρνηθέντων ψήφων. Μετὰ τὴν ψηφοφορίαν ταύτην τὸ ὑπουργεῖον ἀνῆλθεν ἀμέσως εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ ἔδωκε τὴν παραίτησιν αὐτοῦ, ὁ δὲ Βασιλεὺς διέταξε νὰ κληθῇ τηλεγραφικῶς ὁ ἐν Μεσολογίῳ διχτρίβων Ζηνοῖδιος Βάλβης.

Ἐν τούτοις ὑπεβλήθη εἰς τὴν Συνέλευσιν τὸ περὶ τῶν ἐκλογῶν τῆς Ἑπτανήσου ψήφισμα, ὅπερ ἐγένετο δεκτὸν παμψηφεί, καὶ ἐκυρώθη αὐθημερὸν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, τῇ αὐτῇ δὲ ἡμέρᾳ ἀφίκετο ἐκ Μεσολογίου ὁ Ζηνοῖδιος Βάλβης καὶ

ἔλαβε τὴν ἐντολὴν νὰ σχηματίσῃ νέον ὑπουργεῖον. Ὁ Βάλθης ἐζήτησεν εἰκοσιτεσσάρων ὥρων προθεσίαν, τὴν δ' ἐπαύριον ὑπέβαλε πρὸς τὸ ἐσπέρας τὸν ἐξῆς κατάλογον. *Ζηρόδιος Βάλθης* Πρωθυπουργὸς καὶ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, *Παῦλος Καλλιγᾶς*, ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, *Ἀνδρέας Ἀνγερινὸς*, ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν, *Ἰω. Παπαζαφειρόπουλος*, ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης καὶ προσωρινῶς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, *Χαράλαμ. Ζιμβρακάκης*, ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, καὶ *Μιλτιάδης Κανάρης*, ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν. Ὁ τελευταῖος οὗτος ἤρνετο νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν νέαν Κυβέρνησιν, ἀλλ' ἐπείσθη τὴν ἐπαύριον, ὅτε καὶ ὁ Βασιλεὺς ἐμήνυσε διὰ τοῦ κόμητος Σπόνεκ εἰς τὸν Βάλθην ὅτι ἀπεδέχετο τὸν ὑποβληθέντα αὐτῷ κατάλογον, οὕτω δὲ ὠρίσθησαν οἱ νέοι ὑπουργοὶ περὶ τὴν 2αν μ. μ. τῆς 16ης Ἀπριλίου.

Κατὰ τὴν τεσσαρακονθήμερον διοίκησίν του τὸ ὑπουργεῖον Κανάρη. ἐβελτίωσεν ὥπως οὖν τὴν κατάστασιν τοῦ στρατοῦ, καὶ διетήρησεν καθ' ὅλον τὸ Κράτος τὴν τάξιν καὶ δημοσίαν ἀσφάλειαν, ἀλλ' ἐν ᾧ κατ' ἀρχὰς ἐφαίνετο διατεθειμένον νὰ βελτιώσῃ καὶ τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν διὰ τῆς καλῆς ἐκλογῆς προσώπων, ἐνέδωκε κατόπιν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ὑπουργικῶν πληρεξουσίων, καὶ ἐξετέλει τὰς συστάσεις αὐτῶν, πρὸς ζημίαν τῆς ὑπηρεσίας.

Μετὰ τὴν ὀρχοδοσίαν τοῦ νέου ὑπουργείου, ὁ Βασιλεὺς μετέβη εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ Κανάρη, ἐπανελθὼν δὲ εἰς τὰ ἀνάκτορα ἐπεμψε πρὸς τὸν πρῶν Πρωθυπουργὸν κολακευτικώτατην ἐπιστολήν.

Ἡ νέα Κυβέρνησις ἐδημοσίευσεν τὴν 17ην Ἀπριλίου τὸ πρόγραμμα αὐτῆς, ἕνεκα δὲ τῶν διακοπῶν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα, ἡδυνήθη νὰ ἀσχοληθῇ ἀνέτως εἰς τὴν ἐγκατάστασιν αὐτοῦ καὶ εἰς τὰς ἐνώσεις τῆς Ἑπτανήσου.

Τὴν 25ην Ἀπριλίου διωρίσθη ὁ Θρασύβουλος Ζαΐμης ἑκτακτος ἀπεσταλμένος τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰς Ἰονίους νήσους ὅπως παραλάβῃ τὴν Ἑπτανήσον παρὰ τοῦ λόρδου Μεγάλου Ἀρμοστοῦ, καὶ ἀναλάβῃ τὴν διοίκησιν αὐτῆς.

Αἱ συνεδριάσεις τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως ἐπανελήφθησαν τὴν 8ην Μαΐου, ἀμέσως δὲ ἐγένετο ὑπὸ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐπερώτησις διὰ τοὺς γενεμένους ἐν Ἑπτανήσῳ στρατιωτικοὺς διορισμοὺς, διὰ τοὺς ἐν Ἑλλάδι προβιβασμοὺς ἀνθυπασπιστῶν εἰς ἀνθυπολοχαγούς, καὶ διὰ τὴν ἀπονεμηθεῖσαν εἰς τὰ στρατιωτικὰ ἐγκλήματα ἀμνηστεία, ἀπούσης τῆς Συνελεύσεως. Τὸ ὑπουργεῖον ἀπήντησε τὴν ἐπιούσαν, ἡ δὲ Συνέλευσις «ἀρκεσθεῖσα εἰς τὰ λεχθέντα μετέβη εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν,» ὅπως μὴ προ-

καλέσῃ ἀμέσως νέαν ὑπουργικὴν κρίσιν. *)

Τὴν 11ην Μαΐου ἐξελέχθη καὶ αὖθις Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ὁ Ἐπαμινώνδας Δεληγιώργης, τὴν δ' ἐπιούσαν ἀνεχώρησεν ὁ Βασιλεὺς εἰς περιοδείαν, παρακολουθούμενος ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἑσωτερικῶν, καὶ ὅλου τοῦ προσωπικοῦ τῆς Αὐλῆς.

Κατὰ πρῶτον ἐπισκέφθη τὴν Σύρον καὶ τὴν Ὑδραν, εἶτα τὸ Ναύπλιον καὶ Τρίπολιν, κατόπιν τὰς Σπέτσας, Γύθειον, Καλάμας, Πύλον καὶ Κατάκωλον ὅπου μετέβη πρὸς χαιρετισμὸν ὁ τῶς Μέγας Ἀρμοστής τῆς Ἑπτανήσου, ἀναχωρήσας ἐκ Κερκύρας ἀμέσως μετὰ τὴν γενομένην τῇ 21 Μαΐου παράδοσιν τῆς Ἑπτανήσου εἰς τὸν ἑκτακτον ἀπεσταλμένον τῆς Κυβερνήσεως. Καθ' ἃ πασαν τὴν περιοδείαν ταύτην ἡ γενομένη τῷ Βασιλεῖ ὑποδοχὴ ὑπῆρξεν ἐνθουσιώδης, λαμπρὰ δὲ καὶ πανηγυρικὴ ὑποδοχὴ ἐγένετο αὐτῷ ἐν Κερκύρᾳ ὅπου ἀφίκετο τὴν 27ην Μαΐου καὶ διέμεινε δεκαεξὶ ἡμέρας, ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας τὴν 22αν Ἰουνίου, ἀφ' οὗ ἐπισκέφθη τοὺς Παξοὺς, τὸ Αἰτωλικόν, τὸ Μεσολόγγιον, τὴν Βόνιτσαν, τὴν Ἰθάκην, τὴν Κεφαλληνίαν, τὴν Ζάκυνθον καὶ τὰ Κύθηρα. Ὑποδοχὴ ἐπίσημος δὲν ἐγένετο ἐν Ἀθήναις, διότι ἡ ἀφίξις ἦτο ἀπροσδόκητος, συντηθείσης τῆς περιοδείας ἕνεκα τῆς ἀνωμαλίου καταστάσεως τῶν πνευμάτων ἐν τῇ πρωτεύουσιν. Ἀμα τῇ ἐπανόδῳ τοῦ Βασιλέως, ὁ πρωθυπουργὸς Βάλθης ἐζήτησεν ἄδειαν ἀπουσίας ὅπως μεταβῇ εἰς τὰ λουτρά τῆς Ὑπάτης, χάριν τῆς υἱείας του· ἡ ἄδεια ἐχορηγήθη αὐτῷ, ἀνετίθη δὲ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸν Π. Καλλιγᾶν, ἀλλ' οἱ ὑπουργοί, συσκεφθέντες κατοπιν ἐπὶ τοῦ ἐπιφαλοῦς τῆς θέσεώς των, ἥτις ἐμέλλε νὰ χειροτερεύσῃ ἐτι πλέον ἐκ τῆς ἀπουσίας τοῦ πρωθυπουργοῦ, ἀπεφάσισαν νὰ παραιτηθῶσιν, ὁ Βασιλεὺς ὁμως παρεκάλεσεν αὐτοὺς νὰ μείνωσιν εἰς τὰς θέσεις των μέχρι τῆς ἀφίξεως τῶν πληρεξουσίων τῆς Ἑπτανήσου, ὅπου αἱ ἐκλογαὶ ἐπερατώθησαν τὴν 28ην Ἰουνίου. Ἀφ' ἐτέρου ἡ Συνέλευσις δὲν ἡδυνήθη νὰ συνεδριάσῃ πρὸ τῆς 10ης Ἰουλίου, ὅτε συμπληρωθείσης τέλος τῆς ἀπαιτουμένης ἀπαρτίας, ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἐζήτησε πίστωσιν διὰ τὴν μισθοδοσίαν ἐννέα ἀντιπορφόρων τῆς χωροφυλακῆς, κληθέντων εἰς ἐνέργειαν ἐναντίον ρητῆς ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως. Σφοδρὰ τότε ἡγήθη συζητήσις, μεθ' ἣν ἡ Συνέλευσις ἀπέρριψε τὴν αἰτηθεῖσαν πίστωσιν, καὶ ἀπεδοκίμασε τὴν διαγωγὴν τοῦ ὑπουργοῦ ὡς ἀντισυνταγματικὴν.

*) Τὸ ὑπουργεῖον ἤθελεν ἡττηθῇ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην διὰ μεγάλης πλειοψηφίας, ἀλλ' ἡ πληροφροσύνη ὅτι ὁ κόμης Σπόνεκ ἤθελε συμβουλευθεῖ εἰς τὸν Βασιλέα νὰ καλέσῃ τὸν Βενιζέλον Ρούφον ἀνεχάτισε τὴν ὁρμὴν τῶν τε πεδινῶν καὶ τῶν ὄρεινῶν.

Κατ' ἀκολουθίαν, τὸ ὑπουργεῖον ἔδωκε καὶ αὐ-
θις τὴν παραίτησιν αὐτοῦ, ἐπανελθόντος καὶ
τοῦ πρωθυπουργοῦ ἐκ τῶν λουτρῶν, ἀλλὰ καὶ
πάλιν πικρεκλήθη ὑπὸ τοῦ Βασιλέως νὰ ἐνεργῇ
τὴν τρέχουσαν ὑπηρεσίαν ἐπὶ τινὰς ἐτι ἡμέρας.

[Ἔπεται τὸ τέλος]

ΜΙΧ. Γ. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Η ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΡΙΑ

(ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ)

Κατὰ τὴν παιδικὴν μου ἡλικίαν τοὺς θερι-
νοὺς τῶν διακοπῶν μῆνας διηρχόμην εἰς τὴν
κωμόπολιν Μ*, ὅπου εἶχον οἰκίαν καὶ κτήματα.
Ἐνθυμοῦμαι μεθ' οἷας ἀγαλλιᾶσθαι ἐπιβιβαζό-
μην ἐπὶ τοῦ ἱστιοφόρου πλοίου ἀπολείπων τὴν
ἀπέραντον καὶ σκολιόδρομον καὶ βορβορώδη πό-
λιν, ἐν ἣ δέκα μῆνας εἶχον διέλθῃ τόσας
ἀνιαρὰς ὥρας πρὸ τῶν σελίδων τῆς Γεωμετρίας
καὶ τῆς Λατινικῆς Χρηστομαθείας, ἥτις μ' ἐδί-
δασκε μετὰ κόμπου ὅτι *lingua latina est an-
tiqua*, ὥσπερ ἐγὼ ἔλεγον τὸ ἐναντίον.

Ἐν ᾧ τὸ πλοῖον ὠλίσθαιεν ἐπὶ τῶν κυμάτων
καὶ ἐκολλοῦντο τὰ ἱστία καὶ ἔτριζον τὰ ἄρμενα,
καὶ οἱ ναῦται ἀνερριχῶντο ὡς σκίουροι ἐπὶ τῶν
ἐξαρτίων ἐκτελοῦντες τὰ γοργὰ κελεύσματα τοῦ
πλοιάρχου, τοῦ ὁποίου ἡ φωνὴ ἀπτότητος καὶ ἡ-
χηρὰ ἐδέσποζε τῶν συριγμῶν τοῦ ἀνέμου, ἐνόμι-
ζον ὅτι μετέβαινον εἰς ἄλλον κόσμον. Ἡ ποντιάς
αὖρα πνέουσα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου ἐδίωκεν ὡς
ὁμίχλην τὴν πυκνωθεῖσαν ἐν αὐτῇ ἀνίαν, οἱ δὲ
κατάφορτοι ἐτῶν καὶ σχολαστικότητος καὶ
ἀριθμῶν καθηγηταὶ καὶ μαυροπίνακες, ἐξηλεί-
φοντο ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου ὥσπερ τοὺς ἐκάλυ-
πτον τὰ περὶ ἐμὲ κύματα. Ἐπὶ τοῦ καταστρώ-
ματος ἐστῶς ἀντὶ τῶν τεσσάρων εὐρωτιῶντων
τοιχῶν τῆς αἰθούσης τῆς παραδόσεως ἐνώπιόν
μου εἶχον εὐρὺν ὀρίζοντα, διχρῶς ἐν γραφικῇ
τητι παραλλάσσοντα, ὅτε μὲν κυανωπὰς κορυφὰς
ὀρέων σκηνογραφοῦντα, ὅτε δ' ἐξαισίως φλογι-
ζόμενον ὑπὸ μαγευτικῆς δύσεως.

Δὲν δύναμαι νὰ λησμονήσω τὰ ἐπὶ τῆς πρύ-
μνης ἐκείνα ἐν μέσῳ τῶν ναυτῶν γεύματα, τὰς
περιπέτειώδεις ἐκδρομὰς εἰς τὰς ἀκτὰς ὁπότε
μᾶς κατελάμβανεν ἀκτοπλοοῦντας ἡ γαλήνη, ἐξ
ὧν ἀπεκομιζομεν ἀστακοὺς καὶ πεταλίδας καὶ
κρίταμα· καὶ πρὸ πάντων τὴν ἐν νυκτὶ ποντο-
πορίαν, ὁπότε ἀνήπτομεν τὸν ἐρυθρὸν καὶ πράσι-
νον φανὸν τοῦ πλοίου, καὶ ἐν τῇ μυστηριώδει
σκοτίᾳ τοῦ πελάγους ἐβλέπομεν πλησιάζοντα καὶ
ἀπομακρυνόμενα, ὡς ἐν φαντασμαγορίᾳ, δίχρωμα
τοιαῦτα φῶτα, ἀγνώστους ὑπάρξεις καὶ τύχας
συναποφέροντα..

Ἡ κωμόπολις ἦτο μονότονος ὡς πᾶσα ἐπαρ-
χικὴ πόλις· ἀλλ' ἐμὲ οὔτε αἱ πολυχρῶμοι ξύ-
λιναι οἰκίαι τῆς μ' ἐνδιέφερον, οὔτε αἱ ἀκανόνι-
στοι καὶ στεναὶ ὁδοὶ καὶ τ' ἀνώμαλα λιθόστρω-
τά της· τὴν νύκτα, εἶναι ἀληθές, τὰ φῶτα ἐ-
σθένυντο ταχέως καὶ οἱ κάτοικοι κατεκλίνοντο ἐ-
νωρίς ὡς ὄρνιθες, ἀλλ' ἐγὼ κατάκοπος ἐκ τοῦ
κολυμβήματος, ἐκ τῶν μακρῶν λεμβοδρομιῶν,
τῶν γοητευτικῶν ἐκδρομῶν εἰς τὰ γραφικὰ καὶ
κατάφυτα τοπεῖα, δὲν ἠσθάνομην τὴν ἀνίαν τῶν
ἐπαρχιακῶν νυκτῶν· ἀπεκοιμώμην ἡδέως, ὡς ἐ-
πιπτον εἰς τὴν κλίνην μου, ὄνειρεύμενος διαυγῇ
καὶ γαλανῇ θάλασσαν φλοισβίζουσαν παρὰ τὴν
κεφαλὴν μου, ρυάκια κελαρύζοντα διὰ τῆς χλόης,
πτηνὰ κελαδούντα διὰ μέσου πρασίνου φυλλώ-
ματος, παρὰ τὸ προσκεφάλαιόν μου.

Ὅτε ὁ βορρᾶς ἐπύργου ὀργίλα κύματα ἢ ἡ
θύελλα ἐμαίνεται εἰς τὴν κοιλάδα, ἐνεθυμούμην τοὺς
συγγενεῖς μου· τότε μόνον τοὺς ἐνθυμούμην καὶ
ἤμην ἀχάριστος, διότι ἐκ τῶν ἐπισκέψεών μου
ἀπεκόμιζον πάντοτε γλυκυτάτας ἐντυπώσεις.
Μετὰ τὰ παράπονα διὰ τὴν λήθην μου ἐτίθετο
εἰς κίνησιν ἡ μικρὰ σκάφη, ἡ χύτρα ἢ τὸ τηγά-
νιον καὶ παρεσκευάζετο τὸ γλύκισμα· ὠραῖαι
χεῖρες εἰργάζοντο δι' ἐμέ· νεάνιδες, ἐξαδέλφαι
μου διαφόρων βαθμῶν, τὴν γραφικὴν στολὴν τῆς
οἰκουρίας φοροῦσαι περιστήθιον ἐλεύθερον ἀφι-
νον τὸ στῆθος καὶ πολύπτυχον ἐξ ὑφάσματος
κεχρωματισμένου, ἀναζυρίδα μετὰ χάριτος ἀπε-
ριγράπτου μέχρι τῶν ταρσῶν καθικνουμένην, ἐκυ-
πτον πρὸ τῆς πυρᾶς καὶ ἐροδοκοκκινίζουν αἱ παρ-
θενικώταται παρειαὶ των.

Ἐξ ὧν τῶν οἰκῶν ἐκείνη, εἰς ἣν σπανιώτερον
καὶ σχεδὸν ἀκουσίως μετέβαινον ἦτο ἡ ἀπο-
μακρυσμένης τινὸς συγγενεὺς μου Χατζήδευας,
ὡς τὴν ἀπεκάλουν ἐν τῇ κωμοπόλει, Προσκυνη-
τριάς δηλονότι τοῦ Ἁγίου Τάφου.

Εἶνε ἀναντίρρητον ὅτι ὁ ἄνθρωπος μεταδίδει
τι ἐξ ἑαυτοῦ εἰς τὴν κατοικίαν του· ἐπὶ τῶν τοί-
χων διὰ τῶν εἰκόνων ἢ τῶν ἐπιπλῶν σκορπίζει
τὴν ψυχὴν του. Ἡ ἀτμόσφαιρα ἐν ἣ βιοὶ λαμβά-
νει τὴν ἀπόχρωσιν τῶν σκέψεων του. Τὸ δωμά-
τιον νεάνιδος ἔχει τὴν χάριν καὶ τὴν παιδρότητα
τῆς ἀνθηρᾶς αὐτοῦ ἐνοίκου. Τὸ φαντάζομαι πάν-
τοτε φωταυγές, μὲ ἡλιακὰς τινὰς ἀκτῖνας προσ-
παιζούσας μετὰ τῆς παλλεύκου κλίνης, μὲ ὀλίγα
ἄνθη ἐπὶ τοῦ παραθύρου, μὲ ἐν καναρίνιον κελα-
δοῦν ἐν κομψῷ κλωβίῳ. Τὸ δωμάτιον καλογήρου
ἐν κοινοβίῳ εἶνε πένθιμον ὡς ἡ ψυχὴ καὶ τὸ ῥάσον
τοῦ οἰκήτορος αὐτοῦ. Ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ τοίχου
κρέμαται ὁ ἐσταυρωμένος καὶ πρὸ τοῦ εἰκονοστα-
σίου ἡ κανδύλα· δὲν εἶνε κατοικία, εἶνε προσωρι-
νὸς προθάλαμος τοῦ τάφου· εἶνε τμήμα τι τῆς
«κοιλᾶδος τοῦ κλαυθμῶνος», ὡς ἀποκαλεῖται ὑπὸ